

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/36/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324200298
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8324200298.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členiek senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú F. P., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny U., dieťaťa rodičov: matky P. H., rod. H., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Š. Č.. XX, U., t.č. P. Č.. XX, U., právne zastúpenej JUDr. Veronikou Ruščanskou, advokátkou, Lipová č. 1, Humenné a otca Q.Š. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Š. Č.. XX, U., o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia na úpravu rodičovských práv a povinností, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č.k. 8P/33/2024-23 zo dňa 5.2.2024, takto

rozhodol:

- Potvrďuje uznesenie vo výrokoch I. a III.
- Mení uznesenie vo výroku II. tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:
Matka je povinná prispievať na výživu maloletej F. sumou 60,- Eur mesačne, ktoré je povinná poukazovať k rukám otca vždy do 15.dňa v mesiaci vopred počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie o návrhu otca maloletého dieťaťa napadnutým uznesením rozhodol tak, že nariadil neodkladné opatrenie v znení:

- I. Súd ponecháva maloletú F. P., nar. XX.XX.XXXX v osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.
- II. Matku zaväzuje prispievať na výživu maloletej F. P. sumou po 120,- eur mesačne, ktoré je povinná poukazovať otcovi vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia.
- III. Otcovi ukladá povinnosť podať na súd návrh na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletej dcére v lehote 60 dní od vykonateľnosti tohto uznesenia. „

2. Súd v danom prípade dočasnej úpravy rodičovských práv a povinností aplikoval § 360 zákona č.161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) v spojení s § 2 ods.1, § 325 a nasl., § 366 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP), keď vychádzajúc z listinných dôkazov považoval návrh otca za dôvodný. Ostatným rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 8P/295/2023 - 25 zo dňa 6.11.2023 bola maloletá F. zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že matka je oprávnená zabezpečovať osobnú starostlivosť každý nepárny týždeň od pondelka od 08.00 hod. do stredy do 15.00 hod., od piatka od 15.00 hod. do pondelka párneho týždňa do 08.00 hod. a každý páry týždeň od stredy od 15.00 hod. do piatka do 8.00 hod. a otec je oprávnený zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú každý nepárny týždeň od stredy od 15:00 hod. do piatka do 8:00 hod., každý páry týždeň od pondelka od 8:00 hod. do stredy do 15:00 hod. a od piatka od 15:00 hod. do pondelka nepárneho týždňa do 8:00 hod. Rodičia maloletej F. nie sú manželia a v súčasnosti nežijú v spoločnej domácnosti. Zo šetrení kolízneho opatrovníka vyplýva, že matka má dlhší čas problémy s alkoholom,

čo má negatívny dopad na jej schopnosť poskytovať maloletej dcére potrebnú starostlivosť, pričom odbornú pomoc zatiaľ nevyhľadala. Situácia sa v posledných týždňoch zhoršila, keď matka zabudla vybrať dieťa z materskej školy a pod vplyvom alkoholu a dezorientovaná bola aj v predpoludňajšom čase pri neohlásenej návšteve kolízneho opatrovníka v jej domácnosti. Z dôvodu, že maloletá potrebuje určitú stabilitu rodinného prostredia, súd prvej inštancie ju neodkladným opatrením ponechal v osobnej starostlivosti otca, ktorého doterajšiu starostlivosť hodnotil kolízny opatrovník kladne a matku zaviazal prispievať na výživu maloletej v nevyhnutnej miere sumou vo výške 120,- Eur mesačne, nakoľko výživné určené neodkladným opatrením je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb maloletého dieťaťa. Súd zároveň uložil otcovi povinnosť podať na súd návrh na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu vo veci samej v určenej lehote.

3. Proti rozhodnutiu okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa z dôvodov podľa § 365 ods.1 písm. f/, h/ CSP, navrhujúc, aby odvolací súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení nepoprela, že konzumuje alkoholické nápoje, ale nie tak, ako uvádza otec, iba príležitostne. Uviedla, že zo strany otca ide o pokus zdiskreditovať matku a takýmto spôsobom vyjadriť nesúhlas s novým partnerom matky maloletej. Ďalej poukázala na to, že v časoch, keď došlo k uvádzaným incidentom, maloletá nebola nikdy prítomná a nikdy nebola ani prítomná, keď sa polícia dostavila k ním domov. Partner matky sa zdržiaval v jej byte sporadicky, na adrese matky nebýva a na návštevu k matke prichádza iba v čase, keď maloletá je u otca. Ako dôvod ukončenia nájmu v byte na ul. M. I. matka udáva vypovedanie nájmovej zmluvy zo strany matky, keďže si našla väčší 3- izbový byt za nižší nájom. Pôvodne mesačne hradila za 2,5 izbový byt sumu vo výške 450,- Eur a v súčasnosti platí za 3 izbový byt na ulici P. mesačne 350,- Eur. Vlastníčka bytu na ul. M. I. práve naopak, naliehala na žalovanú, aby neodchádzala. K skutočnosti v rámci oznámenia riaditeľky MŠ, že matka maloletej nevyzdvihla dcéru zo škôlky a údajne mala byť pod vplyvom alkoholu, matka potvrdila, že k uvedenému došlo, len raz a to v mesiaci december 2023, keď sa matka sťahovala z nájmu na ul. M. I. do nájmu na P. ulici. Konštatovala, že dieťa žije v striedavej starostlivosti rodičov prakticky od narodenia, od veku 6 mesiacov, kedy matka maloletej nastúpila do práce. V striedavej starostlivosti mali rodičia maloleté dieťa počas svojho spolužitia vzhľadom na pracovnú dobu rodičov a následne aj po odchode matky a maloletej zo spoločnej domácnosti. Súčasné odlúčenie od matky nepovažuje pre maloletú za vhodné. Otec maloletej poukazoval na údajne nadmerné požívanie alkoholických nápojov u matky od augusta 2022 aj napriek tejto skutočnosti uzavrel rodičovskú dohodu, na základe ktorej bola maloletá zverená do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Tomuto rozhodnutiu predchádzalo rozhodnutie, ktorým súd zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky na návrh otca. Z uvedeného jednoznačne podľa odvolateľky vyplýva, že otec dlhodobo nemal obavu o život a zdravie maloletej v prítomnosti matky. K svojmu príjmu matka uviedla, že v mesiacoch január - december 2023 zarobila v priemere 314, 81 Eur mesačne netto, čo potvrdzuje priloženým potvrdením o príjme. Zo svojho príjmu matka maloletej uhrádza výdavky spojené s bývaním, ktoré predstavujú sumu vo výške 350,- Eur mesačne. Finančne matke maloletej vypomáha sestra. Podľa názoru matky maloletej zo strany otca maloletej nebola dostatočným spôsobom osvedčená potreba dočasnej úpravy pomerov spôsobom navrhnutým neodkladným opatrením, neboli zistené skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že by bolo ohrozené zdravie a mravný vývin maloletej. V súčasnosti sa maloletá stretáva s matkou každý druhý víkend a takisto v priebehu týždňa podľa ústnej dohody s otcom maloletej. Dôvody otca pre nariadenie neodkladného opatrenia a síce, že matka údajne požíva alkoholické nápoje v nadmernej miere, nemožno považovať za dostatočný podklad pre ustálenie potreby bezodkladného zásahu do pomerov účastníkov konania neodkladným opatrením. Aktuálna rodinná situácia a pomery maloletej nateraz nezakladajú dôvod pre okamžitý zásah do pomerov účastníkov navrhovaným zverením maloletej do osobnej starostlivosti otca. Podľa názoru matky maloletej otec neosvedčil naliehavú a bezodkladnú potrebu navrhovanej neodkladnej úpravy, bez ktorej by ďalšie trvanie doposiaľ platnej striedavej starostlivosti rodičov o maloletú ohrozovalo jej záujem, vývoj a výchovu ako otec v návrhu tvrdí. Podľa názoru matky maloletej bola striedavá starostlivosť o maloletú zo strany rodičov dostatočne zabezpečená a v tomto štádiu konania neexistuje jednoznačný dôvod spochybňovať rodičovské kompetencie a starostlivosť rodičov, ktoré by odôvodňovali zverenie maloletej iba do výlučnej osobnej starostlivosti jedného z nich. Zásah súdu súdnym rozhodnutím o zverení maloletej do výlučnej starostlivosti otca, keď potreby a starostlivosť o maloletú nie sú ohrozené, považuje matka maloletej za predčasný, poukazujúc na judikatúru Ústavného súdu SR v rozsahu odôvodnenosti súdneho rozhodnutia, princípy CMP z hľadiska práv dieťaťa na základe zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 2 ods. 1 a § 3 ods.5 písm. c/ CMP, preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu vo všetkých výrokoch tohto podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) a contrario, pričom dospel k záveru, že v danom prípade došlo k osvedčeniu takej skutočnosti, pre ktorú dočasná úprava rodičovských práv a povinností neodkladným opatrením je opodstatnená.

5. Vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ako už uviedol prvoinštančný súd, bolo rozhodnuté ostatným rozsudkom zo dňa 6.11.2023 v konaní vedenom pod sp.zn. 8P/295/2023 a to zverením maloletého dieťaťa do striedavej starostlivosti rodičov v znení výroku rozhodnutia. Odvolací súd po preskúmaní predloženého spisu, vrátane odvolacích námietok matky maloletého dieťaťa, dospel i na podklade šetrenia kolízneho opatrovníka, k záveru že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu dočasnej úpravy osobnej starostlivosti o maloleté dieťa je vecne správne, súd aplikoval správne právne ustanovenia a vec správne právne posúdil v záujme maloletého dieťaťa, konštatujúc naliehavú potrebu ochrany záujmov maloletého dieťaťa pre aktuálne osvedčenú zníženú schopnosť matky pri plnení osobnej starostlivosti o dieťa za prítomného požívania alkoholu v miere dopadajúcej na zaručenie bezpečnosti dieťaťa. Za splnenia zákonných podmienok pre aplikáciu inštitútu neodkladného opatrenia, preto odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie vo výroku I. podľa § 387 CSP. Vecne správny je aj výrok rozhodnutia III., ukladajúci povinnosť v záujme riadneho preskúmania pomerov maloletého dieťaťa, najmä rodičovskej schopnosti a tiež preukázania relevantnosti nateraz osvedčenej skutočnosti na strane matky, podať návrh vo veci samej.

6. Vzhľadom aj na matkou deklarovanú schopnosť otca dohodnúť sa s matkou na stretávaní sa so spoločným maloletým dieťaťom, ktorú zákon uprednostňuje a súd podporuje, o rozsahu styku s maloletým dieťaťom súd neodkladným opatrením nateraz nerozhodoval. Odvolací súd však pristúpil k zmene napadnutého výroku o určenej vyživovacej povinnosti matky vo vzťahu k maloletému dieťaťu, ktorú v rozsahu výšky moderoval s ohľadom na preukázaný príjem matky a skutočnosť, že úprava vyživovacej povinnosti nariadením neodkladného opatrenia je realizovaná v minimálnom nevyhnutnom rozsahu v prípade, ak k plneniu si tejto povinnosti nedochádza vôbec, pričom konanie povinného rodiča a rozsah plnenia si vyživovacej povinnosti bude zohľadnené po vykonaní dokazovania v riadnom konaní. Odvolací súd, vychádzajúc zo zákonnej úpravy ochrany výchovy a výživy maloletého dieťaťa, ktorá vyplýva z príslušných ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a sleduje najmä zásadne záujem maloletého dieťaťa, primárne očakáva v danom prípade plnenie osobnou starostlivosťou otca a finančným a dopĺňajúc aj materiálnym zabezpečením zo strany povinnej matky, všetko v záujme práva maloletého dieťaťa na riadnu výchovu a výživu, plniac povinnosť rodičov podieľať sa na tejto v rozsahu ich možností a schopností.

7. Na margo odvolacích námietok, odvolací súd zdôrazňuje, poukazujúc opätovne na dočasný predbežný charakter inštitútu neodkladného opatrenia, že pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tak nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 185 a nasl. CSP). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/149/2010 z 5.8.2010). Okolnosti osobných a zdravotných pomerov na strane matky z hľadiska jej schopnosti riadne si plniť rodičovské povinnosti, ďalej okolnosti pomerov osobných, majetkových, finančných na strane otca a matky, ako aj celkové vzájomné vzťahy účastníkov, tak budú predmetom ďalšieho dokazovania v konaní vo veci samej, ktorého výsledkom bude úprava rodičovských práv a povinností v potrebnom rozsahu. Napokon, odvolací súd poukazuje na to, že vzhľadom na výsledky riadneho dokazovania, vykonávaného v konaní vo veci samej o úpravu práv a povinností rodičov k spoločným maloletým deťom, nebude vylúčený postup súdu podľa § 360 a nasl. CMP, pričom terajšie rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pri zmene skutkových okolností, resp. na základe riadne vykonaného dokazovania, nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci (§ 329 ods. 3 CSP).

8. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods.2 a § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie podľa § 53 a nasl. CMP.

9. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods.2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).